

ZARZĄDZENIE

REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W LUBLINIE

z dnia

**zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru
Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLB060003**

Na podstawie art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1098) zarządza się, co następuje:

§ 1 W zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLB060003 (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2017 r., poz. 1996), wprowadza się następujące zmiany:

- 1) załącznik nr 4 do zarządzenia określający cele działań ochronnych, otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Arkadiusz Iwaniuk

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Lublinie

Załącznik nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie
z dnia roku
zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru
Natura 2000 Dolina Środkowego Bugu PLH060002

CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony
1.	A080 gadożer (<i>Circaetus gallicus</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie w obszarze areалу żerowiskowego właściwego (FV - 1) dla gatunku tj. podmokłego drzewostanu sosnowego lub z przewagą sosny (bory bagienne i wilgotne) o powierzchni minimum 200 ha w wieku powyżej 80 lat, ze znajdującymi się w pobliżu żerowiskami – otwartymi torfowiskami i podmokłymi łąkami oraz umiarkowanego FV2 areалу żerowiskowego dla gatunku, tj. wilgotnych drzewostanów sosnowy lub mieszany o powierzchni minimum 25 ha w wieku 60–80 lat, położony w pobliżu fragmentów torfowisk i podmokłych łąk.
2.	A084 błotniak łąkowy (<i>Circus pygargus</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 1-3 par lęgowych. 2. Kontynuację badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodczej oraz określenie zagrożeń. 3. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1 w zakresie otwartego krajobrazu rolniczego na powierzchni 19 000 ha – 21 000 ha. Obszar obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: uproszczony krajobraz, obecność monokultur np. zbóż w tym udział trwałych użytków zielonych 5–10%. Optymalnie obszar o powierzchni 1200 ha przypadających na jedną parę (koło o promieniu 2 km od miejsca gniazdowania) obejmujący siedlisko lęgowe oraz żerowiska: otwarty krajobraz z mozaiką siedlisk ekstensywnie użytkowanych rolniczo i obecnością nieużytków, miedz i ugorów z udziałem trwałych użytków rzędu ≥ 20% 4. Zachowanie trwałych użytków zielonych na powierzchni powyżej 18 000 ha z dążeniem do wzrostu ich powierzchni kosztem gruntów ornych.
3.	A122 derkacz (<i>Crex crex</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 350-600 osobników (odzywających się samców). 2. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1 w zakresie otwartego krajobrazu rolniczego na powierzchni 19 000 ha – 21 000 ha. tj. otwartych i półotwartych nieużytków, turzycowisk, ziołorośli, ekstensywnie użytkowanych łąk, także upraw rzepaku i zbóż (siedliska suboptymalne), z gęstą wysoką roślinnością (powyżej 20 cm) oraz niekoszonymi fragmentami łąk, obrzeży rowów melioracyjnych porośniętych ziołoroślami, zakrzewień i pojedynczych krzewów z poziomem wody zbliżonym do

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony
		<p>poziomu gruntu.</p> <p>3. Zachowanie trwałych użytków zielonych na powierzchni powyżej 18 000 ha z dążeniem do wzrostu ich powierzchni kosztem gruntów ornych.</p>
4.	<p>A151 batalion (<i>Philomachus pugnax</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie potencjalnych stanowisk, miejsc wypoczynku i żerowania w okresie migracji tj. terenów płytko zalanych o błotnistym podłożu: rozlewisk w dolinach rzecznych w okresie wiosennym, stawów rybnych i obrzeży starorzeczy w okresie jesiennym, na powierzchni minimum 10000 ha z uwzględnieniem naturalnych procesów, a także poprawa stanu siedlisk z U1 na FV poprzez przeciwdziałanie zmianom stosunków wodnych.</p>
5.	<p>A156 rycyk (<i>Limosa limosa</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 5 par lęgowych.</p> <p>2. Utrzymanie populacji migrującej w obszarze na poziomie minimum 30 osobników (stan populacji migrującej jest zależny od wielu czynników naturalnych i antropogenicznych na lęgowiskach oraz na trasach migracji położonych poza obszarami Natura 2000 i terytorium Polski w związku z czym liczebność może ulec znacznym wahaniom).</p> <p>3. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodznej oraz określenie zagrożeń.</p> <p>4. Zachowanie na powierzchni co najmniej 3000 ha mozaiki podmokłych łąk, torfowisk, turzycowisk, kłociowisk oraz innej roślinności szuwarowej.</p> <p>5. Utrzymanie udziału drzew i krzewów na nie więcej niż 10% powierzchni siedliska gatunku.</p> <p>6. Utrzymanie wysokiego uwilgotnienia na powierzchni co najmniej 10 000 ha hektarów terenów otwartych.</p>
6.	<p>A162 krwawodzób (<i>Tringa tonus</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 10-20 par lęgowych.</p> <p>2. Zachowanie na powierzchni co najmniej 3000 ha mozaiki podmokłych łąk, torfowisk, turzycowisk, kłociowisk oraz innej roślinności szuwarowej.</p> <p>3. Utrzymanie udziału drzew i krzewów na nie więcej niż 10% powierzchni siedliska gatunku.</p> <p>4. Utrzymanie wysokiego uwilgotnienia na powierzchni co najmniej 10 000 ha hektarów terenów otwartych.</p>
7.	<p>A168 Brodziec piskliwy (<i>Actitis hypoleucos</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 110-150 par lęgowych.</p> <p>2. Utrzymanie potencjalnych siedlisk dla gatunku, poprzez zachowanie koryta rzeki w stanie naturalnym na ponad 80% ciek – zachowanie piaszczystych łąk i odsypów, brzeg porośnięty roślinnością, w wodzie obecne zwalone drzewa.</p>
8.	<p>A196 Rybitwa białowąsa (<i>Chlidonias hybrida</i>)</p>	<p>1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 120-140 par lęgowych.</p> <p>2. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodznej oraz określenie zagrożeń.</p> <p>3. Utrzymanie potencjalnych siedlisk dla gatunku, poprzez dostępności miejsc rozrodu-starorzecza z wynurzona</p>

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony
		<p>roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha; obecność na zbiorniku wodnym przynajmniej 2 gatunków roślin spośród wymienionych: manna Mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, osoka aloesowata.</p> <p>4. Ograniczenie czynników wpływających na zmniejszenie populacji gatunku.</p>
9.	<p>A197 Rybitwa czarna (<i>Chlidonias niger</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 50-100 par lęgowych. 2. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodznej oraz określenie zagrożeń. 3. Utrzymanie potencjalnych siedlisk dla gatunku, poprzez dostępności miejsc rozrodu-starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha; obecność na zbiorniku wodnym przynajmniej 2 gatunków roślin spośród wymienionych: manna Mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, osoka aloesowata. 4. Ograniczenie czynników wpływających na zmniejszenie populacji gatunku.
10.	<p>A198 rybitwa białoskrzydła (<i>Chlidonias leucopterus</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie co najmniej 200-870 par lęgowych. 2. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodznej oraz określenie zagrożeń. 3. Utrzymanie potencjalnych siedlisk dla gatunku, poprzez dostępności miejsc rozrodu-starorzecza z wynurzoną roślinnością wodną i szuwarową o powierzchni powyżej 5 ha; obecność na zbiorniku wodnym przynajmniej 2 gatunków roślin spośród wymienionych: manna Mielec, grzybieńczyk wodny, rdest ziemnowodny, grążel żółty, grzybienie białe, osoka aloesowata. 4. Ograniczenie czynników wpływających na zmniejszenie populacji gatunku.
11.	<p>A229 zimosrodek (<i>Alcedo atthis</i>)</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie 100 – 110 par. 2. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodznej oraz określenie zagrożeń. 3. Utrzymanie fragmentów doliny rzeki Bug o długości minimum 1 km, o charakterze naturalnym, wolno płynącym bądź ze spowolnieniami nurtu, nieuregulowane + łączna długość skarp brzegowych (o wysokości min. 1,5 m ponad średni stan wody wczesnoletniej) min. 100 m + zadrzewienie brzegów na długości min. 80% odcinka + obecność w korycie cieku grubego rumoszu drzewnego i/lub obecność gałęzi zwieszających się nad lustrem wody + brak budowli hydrotechnicznych na długości min. 5 km powyżej odcinka + ograniczone wykorzystanie rekreacyjne

Lp.	Przedmiot ochrony	Cel ochrony
		w sezonie lęgowym
12.	A294 wodniczka (<i>Acrocephalus paludicola</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Utrzymanie siedliska dogodnego dla gatunku, polegające na utrzymaniu otwartych torfowisk o wielkości powyżej 100 ha z dominującymi turzycami o wysokości 70-80 cm, z obfitą warstwą mchów, obecnością zeszłorocznych, zeszltych turzyc, drzewa i krzewy porastają mniej niż 10% powierzchni; trzcina porasta mniej niż 10% powierzchni. 2. Ograniczenie czynników wpływających na zmniejszenie populacji gatunku tj. braku odpowiedniego poziomu wody w okresie lęgowym, zarastanie siedlisk przez sukcesję wtórną łoży i trzciny.
13.	A429 dzięcioł białoszyi (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodczej oraz określenie zagrożeń. 2. Zachowanie siedliska w stanie właściwym FV w zakresie wskaźników: powierzchnia siedliska poprzez utrzymanie zadrzewień śródpolnych, szpalerów drzew (głównie drzew liściastych, starszych, miękkich oraz owocowych), z uwzględnieniem naturalnych procesów co oznacza zachowanie właściwej (FV) struktury i funkcji siedliska.
14.	A031 bocian biały (<i>Ciconia ciconia</i>)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontynuacje badań mających na celu rozpoznanie wielkości populacji rozrodczej oraz określenie zagrożeń. 2. Utrzymanie liczebności populacji gatunku w obszarze na poziomie minimum 236 par. 3. Utrzymanie stanu siedliska na poziomie U1 w zakresie otwartego krajobrazu rolniczego na powierzchni 19 000 ha – 21 000 ha. 4. Utrzymanie miejsc gniazdowania na aktualnym poziomie.

UZASADNIENIE

Zmiana zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Dolina Środkowego Bugu (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2017 r., poz. 1996), wynika z konieczności dostosowania zapisów ww. aktu prawa miejscowego do obowiązujących przepisów.

Ponadto stosownie do noty Komisji Europejskiej w sprawie ustanawiania celów ochrony, w planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 konieczne jest szczegółowe określenie celów działań ochronnych, tak by mogły zostać poddane analizie w toku szeroko pojętych ocen oddziaływania na środowisko, w tym w szczególności ocen oddziaływania na obszary Natura 2000, prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2373 z późn. zm.). W związku z zarzutami formalnymi Komisji Europejskiej z dnia 9 czerwca 2021 r., zn. INFR(2021)2025, C(2021)2179, dotyczącymi obowiązku ustalenia precyzyjnych celów ochrony dla każdego obszaru Natura 2000, koniecznym stało się doprecyzowanie celów działań ochronnych wyznaczonych dla niniejszego obszaru. Zgodnie z ww. stanowiskiem Komisji Europejskiej funkcja celów ochrony polega na określeniu, jaki stan gatunków i typów siedlisk na danym obszarze należy osiągnąć, tak aby obszar ten mógł przyczynić się do osiągnięcia ogólnego celu, jakim jest właściwy stan ochrony tych gatunków i typów siedlisk (art. 2 ust. 2 dyrektywy siedliskowej) na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Zgodnie z wykładnią przedstawioną przez Komisję Europejską aby spełnić tę funkcję, cele ochrony muszą być:

1. indywidualnie określone dla danego obszaru, tj. ustalone na poziomie obszaru;
2. kompleksowe, tj. obejmujące wszystkie gatunki i typy siedlisk będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty na mocy dyrektywy siedliskowej, które występują w obszarze Natura 2000;
3. indywidualnie określone dla przedmiotu ochrony, tj. jasno wskazywać konkretny typ siedliska lub gatunek na danym obszarze;
4. indywidualnie określone pod kątem pożądanego stanu ochrony, tj. wyraźnie określające stan, jaki typ siedliska i gatunek na danym obszarze mają osiągnąć; pożądaný stan musi być:
 - a) ilościowy i mierzalny (cele ilościowe, które mogą być uzupełnione celami jakościowymi, takimi jak opis właściwego stanu siedliska lub struktury populacji), jak również raportowalny (umożliwiający monitorowanie);
 - b) realistyczny (uwzględniający rozsądne ramy czasowe i nakłady), spójny (umożliwiający zastosowanie takich samych atrybutów i wskaźników dla przedmiotów ochrony w różnych obszarach);
 - c) kompleksowy (atrybuty i cele powinny obejmować specyfikę danego przedmiotu ochrony i umożliwiać opisanie jego stanu ochrony jako właściwy lub niewłaściwy);
 - d) precyzyjne w odniesieniu do „utrzymania” lub „odtworzenia” stanu ochrony przedmiotu ochrony (odpowiedni poziom ambicji określający niezbędne środki ochrony);
 - e) odpowiadać ekologicznym wymaganiom dotyczącym typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I i gatunków wymienionych w załączniku II występujących na tych obszarach;

- f) odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typów siedlisk i gatunków.

Takie formułowanie celów umożliwi zarówno ocenę osiągnięcia założonych celów ochrony danego obszaru Natura 2000, jak i prawidłową ocenę ewentualnego oddziaływania przedsięwzięć na obszary Natura 2000.

W związku z powyższym, na podstawie dokumentacji do planu zadań ochronnych oraz danych literaturowych dla poszczególnych przedmiotów ochrony doprecyzowano zapisy celów działań ochronnych.

W przypadku gatunku A030 bocian biały (*Ciconia ciconia*), który stał się przedmiotem ochrony po opublikowaniu zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura Dolina Środkowego Bugu PLB060003, należy przeprowadzić badania mające na celu uzupełnienie wiedzy o gatunku i jego siedliskach w granicach ww. obszaru Natura 2000. Uzupełnienie stanu wiedzy pozwoli na sprecyzowanie zagrożeń dla sóweczki, które występują w obszarze oraz pozwoli na określenie działań ochronnych, jakie powinny być zrealizowane, aby utrzymać lub poprawić stan zachowania siedlisk gatunku.